

Капризниятъ Моти

Въ Индия живееше единъ плантаторъ, който същеше кафейни плантации. Веднажъ му потръбва да разчисти парче земя, обрасло съ гора. Изсъкоха дърветата, но оставаха корените, които здраво се държаха за земята. Какво да се прави? Плантаторът, като помисли малко, повика при себе си нѣколко слона, само този могъщъ представител Ра животинското царство бѣше въ състояние безъ голъмъ трудъ да извърши подобенъ подвигъ. Той може да изскубва корени съ бивните си, ако му бѣха запазени, ако ли пъкъ не, — то съ помощта на въжета, привързани за здравите му рамене той измъкваше тѣзи корени, малко като дръпнѣше.

И този плантаторъ нае за работа нѣколко слона; той ги наемаше по два и по три, въ зависимост отъ нуждата. Работата закипѣ.

Най-добриятъ слонъ принадлежеше на най-лошия корнакъ. (Тѣзи слончета се наричаха още магу). Този чуденъ слонъ се казваше Моти-Гюй. Той съставляващ пълна и неотнисаема собственост на своя водачъ, което се сръща доста рѣдко, като се взематъ предвидъ оригиналните закони и обичаи на страната; този слонъ бѣше забележителенъ по красота и сила, и мнозина индийски царе биха позавидѣли на господаря му. Името му Моти-Гюй съответствуващо на достойността му; то значеше: бисеръ въ слоновото царство.

Когато английското правителство взе страната, Диза (стопанинъ на Моти) имаше пълни права на собственикъ. Като спечелилъ повечко пари съ помощта на своя Моти. Диза се предаваше на гуляи и пиянство и въ пияно състояние не веднажъ е билъ своя хранител, като му нанасяше удари по прѣститъ на предните крака, — тамъ е най-чувствителното място у всѣки слонъ. Моти, разбира се, можеше да си отмъсти за това и да го смачка съ крака въ една минута, но той не прави това, търпеливо понасяйки ударите. Той знаеше, че следъ като се свърши наказанието, ступанинът му ще го прегръща, гали, ще го нарича съ най-нѣжни имена, ще го нахрани и напои съ ракия! Моти много обичаше силните напитки особено аракъ, макаръ че когато нѣмаше аракъ, не се отказваше и отъ палмова ракия, така нареченото иоди.

Следъ това Диза лѣгаше спокойно да спи между предните крака на своя хранител. Той можеше да бѫде увѣренъ, че Моти нѣма да допусне нико пропусне нѣкого, пазейки съня му. Понъкога той се разполагаше тѣкмо посрѣдъ пътя. Слонътъ, стоеяки надъ него пазъше сънътъ му, следствие което всѣко движение и пеша и на конь, се прекърсяваше докато Диза не се настѣпи както трѣба.

Презъ дена обикновено водачътъ не лѣгаха да спи тѣ като плантаторътъ плащащъ добро възнаграждение и затова бѣше неизгодно да се губи надницата. Диза, седѣйки на врата на слона, му даваше заповѣди а слонътъ измъкваше корените и стѣблата съ могъщите си, разкошни бивни. Понъкога пъкъ Моти действуваше съ плеши, за които бѣше завързано въже, а Диза, седѣйки на него, го караше напредъ, леко удряйки го съ длани по могъщата шия. Вечеръ Моти акуратно погълщащъ триста фунта прѣсна трева, изпивайки съ нея четвъртъ аракъ. Диза, като се навечеря и пийне сѫщо, лѣгаше между краката на гиганта и започваше да пѣе, и той пѣше докато станѣше време за сънъ.

ЕМИЛИО САЛГАРИ

Дъщерята на черния пиратъ

— Вие ли сте? . . . пошепна тя Вълните . . . помни . . . Какъ съмъ останала жива?

— Ранена ли сте господище?

— Азъ . . . азъ се бѣснахъ . . . когато вълните ме повлѣкоха . . . Ами кораба? . . . Ами другите? . . .

— Не мислете за кораба. Предполагамъ, че е хвърлилъ нѣкоже котва.

— Ахъ! извика младото момиче, вие ли сте Кармо?

— Каждето е дъщерята на моя капитанъ и азъ съмъ тамъ, отговори морякъ усмихнатъ.

— Не те ли повлѣкоха вълните? попита Морганъ.

— Когато видѣхъ, че тѣ повлѣкоха въсъ и господицата, спуснахъ се самъ въ морето, като мислехъ, че може би, ще бѫда полезенъ, още повече, че откачихъ единъ спасителенъ поясъ.

— Благодаря, стари другарю, каза адмиралъ раззвѣнуванъ. Нѣма много моряци като тебѣ!

— Азъ съмъ морякъ на Черния Пиратъ, отговори скромно Кармо.

Останалата част отъ нощта двамата пирати и господицата дълъ Вентимиль, която се бѣше напълно съзвезла, прекараха около огъня. Тѣ не съмѣха да се отдалечатъ отъ брѣга.

Морганъ и Кармо имаха горѣщо желание да узнаятъ нѣщо за нещастния корабъ и шомъ почна да се съмва, побързаха да отидатъ притропническите дървета, съ надежда да го откриятъ.

Но тѣ жестоко се разочароваха: скорабътъ бѣше изчезналъ . . .

Веднажъ въ седмицата Диза водѣше слона на рѣката и Моти съ най-голъма наслада се потапяше въ вълните и лежеше на една страна на крайбрѣжния пѣсъкъ, докато господаръ му се суетеше около него съ четка, въ рѣже. По знакъ даденъ отъ господаря, могъщия слонъ се повдигаше и обръщаше на другата страна. Диза внимателно оглеждаше краката и очите му, а сѫщо и обратната страна на грамадните му уши, за да забележи на време нѣкаква незначителна драскотина на кожата и да предотврати възпалението. Следъ тази бания тѣ се връщаха обратно при което Диза стоеше възседналъ гиганта си и пѣше пѣсни, а Моти, че съмъ намазанъ съ лакъ. Като откъсна по пътя си съ хобота клонче дълго единъ метъръ, той помахаше съ него; Диза въ това време изсушаваше и изстискваше дългите си коси, туряйки вредъ прическата си.

Тѣ мирно и тико течеше трудовиятъ имъ животъ и трудътъ имъ добре се възнаграждаваше. Но настъпилъ денъ, когато господаря го налегна жажда: Диза искаше на всѣка цена да пие до насита, да погуляе както трѣба. Отдавна вече му се искаше да пие до насита, но до сега се бѣше сдържалъ. Ежедневната порция ракия него удовлетворяваше.

Диза отиде при плантатора и съ сълзи на очи заяви:

— Майка ми се помина днесъ!

— Какъ? — забеляза плантаторътъ — та ти нали умръ преди два месеца? А за пръвъ пътъ ти умръ миналата година, когато ти работеше при мене.

Плантаторътъ отлично знаеше какво значеше „майка ми се помина“.

— Е, не майка ми, а леля ми! — се поправи Диза — но, все едно, тя ме обичаше като родна майка. — при тѣзи думи той още по силно зареда. — Следъ ней останаха осамнадесетъ деца, единъ отъ друго по-малки и сега тѣ нѣма какво да ядатъ. Останаха безъ кѣсче хлѣбъ и азъ трѣба да се грижа за тѣхъ.

И той се хвърли на земята и започна да удри челото си въ пѣсъка.

— Откъде узна за смъртта на леля си? — попита плантаторътъ.

— По пощата! известиха ми съ писмо.

— Но поща не е идвала вече цѣла седмица! Я по-добре върви на работа:

— Въ нашето село се е явила нѣкаква епидемия и всичките ми жени лежатъ болни, на смърть! — Завъздиша пакъ Диза. На очите му имаше действително съзли.

— Извикайте тукъ Чичунъ: той е отъ сѫщото село, отъ което е и Диза.

— Какъ Чичунъ, Диза има ли жена?

— Диза? Той нѣма никаква жена, пъкъ нито една жена не би се омжжила за него. По-скоро всѣка би се съгласила да се ожени за слона!

И Чичунъ презрително свирна.

Диза продължаваше да пролива сълзи, започна да жално да стene.

— Не Диза, — реши плантаторътъ, — по-добре иди на работа. Виждамъ ти все лѣжешъ!

— Е, добре! — извика Диза — щомъ е така че ви каква цѣлата истини. Него като че го бѣше осенило вдъхновение и той продължи:

— Става вече два месеца откакъ нищо не съмъ пиль. Искамъ да си отида у насъ и да се напия, затова трѣба да напусна тази благословина отъ Бога плантация, за да не осквернявамъ съ пристъпите си.

Плантаторътъ се усмихна и отговори:

— Дали е потъналъ? попита Кармо, който мислеше за приятеля си Ванъ Шилеръ.

— Ако е претърпѣлъ корабокрушение, щѣхме да видимъ остатъци отъ него, отговори пиратътъ, който наблюдаваше внимателно вълните на брѣга. Виждашъ ли сандъци, бурета, или пъкъ части отъ самия корабъ?

— Не, капитане.

— И азъ не виждамъ, потвърди Иоланда която бѣше дошла при тѣхъ.

— Ще съжалявамъ, ако приятельтъ ми Ванъ Шилеръ се е удавилъ безъ мене.

— Капитане, попита младото момиче, знаете ли кѫде сме?

— На Венецуелското крайбрѣжие, господици, но кѫде точно, не мога да кажа.

— Иматъ ли испанците градове тукъ?

— Да, нѣколько града, при все че доста отдалечени единъ отъ другъ. Азъ предпочитамъ да ги избѣгна.

— Какво ще направимъ, за да се върнемъ при Костенурката?

— Не зная. За сега да не мислимъ за това. Какъ да е, ще успѣмъ, нали Кармо?

— Единъ пиратъ винаги намира начинъ да се върне у дома.

— Можешъ ли да ни намѣришъ нѣщо за ядене, другарю? Вътукашните гори все си има нѣщо.

— Азъ имамъ само ножъ, капитане.

— А пъкъ азъ само мечъ и пистолетъ, който сигурно нѣма да хване. Слабо въоръжение, ако срещнемъ индийци.

— Има ли индийци тукъ? попита Иоланда.

— По това крайбрѣжие има много караиби, а има и племена, които още изядватъ военните пленници. Ще трѣба да ги избѣгнемъ.

Убедени, че не ще могатъ скоро да намѣ-

рятъ другарите си, тѣ напуснаха брѣга и се опиха къмъ окрайнината на гората, която образуващо нѣщо като безкрайна стена отъ зеленина и на пръвъ погледъ изглеждаше като непроходима. Гората, която покриваше цѣлия брѣгъ и въроятно се простираше надалечъ, изглеждаше, че се състои, поне по края, само отъ два вида дървета: палми и памучно дърво. Подъ свода отъ зеленина се виждаха, извити като змии, или влечещи се по земята, кулища паразитни растения.

Между клоните крещѣха „макаки“ — грабливи и лакоми маймуни и подхвърквали кълвачи съ огромни човки.

Въ далечината, нѣкакъ висока палма, пѣше съ досадно еднообразие следните ноти:

— До . . . ми . . . соль . . . до . . .

— Ще има какво да ядемъ, каза Кармо, следъ като хвърли погледъ по дърветата.

— Хубави ли сѫ тия бодливи плодове? попита Иоланда.

— Добри сѫ за маймуните, господици. За настъ има нѣщо по-хубаво.

Въ това време наблизо се чу нѣкакъ звукъ осенен викъ, който напомняше звукъ на тръба.

— Какво е това? извика Иоланда.

— „Печеното“ се обажда, каза Кармо съ съмъхъ. Птицата агами е добра за ядене.

Една хубава птица, голъма колкото пѣтъ, изкочи отъ единъ храстъ и поздрави птиците съ радостенъ викъ.

Кармо и хвърли нѣколко зърнца — семена отъ нѣкакъ дърво и тя спокойно почна да ги кълва.

Тогава Кармо взе мечъ на Морганъ и бавно се приближи до птицата. Издѣнъкъ острите бѣсна въ въздуха и птицата, обезглавена, се струпала въръдъ сухите листа.

Разрешението бѣше дадено. Диза извика нѣщо на свѣтлина¹, Азъ ще отсѫтствува всичко на всичко десетъ дни, а сетне веднага ще се върна.

— Кълна се въ живата си, въ честъта и върата си. Колкото се отнася до Моти, то нека ми разреши синътъ на небето да го извика тукъ и азъ ще му дамъ съответни нареджания.

Разрешението бѣше дадено. Диза извика нѣщо на свѣтлина и въ отговоръ на този викъ се чу ревъ и величественътъ слонъ клатушкай се отъ една страна на друга, излѣзе иззадъ гъстите дървета, дето почиваше очаквайки господаря си.

— О, св